

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta
Ensihoidon koulutusohjelma

Elina Heikkilä ja Minttu Markkanen
**Simlab -Simulaatiolla osaamisen edistämistä
-hankkeen markkinointia posterin avulla**

Opinnäytetyö 2012

Tiivistelmä

Elina Heikkilä, Minttu Markkanen

SimLab –Simulaatiolla osaamisen edistämistä –hankkeen markkinointia posterin avulla, 30 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta

Ensihoidon koulutusohjelma

Opinnäytetyö 2012

Ohjaaja: lehtori Anne Suikkanen, Saimaan ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyömme aiheena oli SimLab –Simulaatiolla osaamisen edistämistä –hankkeen markkinointi. Pää tavoitteena oli markkinointiposterin tekeminen visuaaliseksi avuksi, kun hanketta esitellään esimerkiksi messuilla ja opintopäivillä. Posterin tekoprosessin pohjalta luotiin myös yleiset posteriohjeet.

Opinnäytetyössä käsiteltiin teoriaa ensihoidosta, simulaatiosta, potilasturvallisuudesta ja markkinoinnista. Tietoa kerättiin alan kirjallisuudesta ja tutkimusartikkeleista. Tiedonhakuun käytettiin pääsääntöisesti Internetin tiedonhakuportaaleja sekä kirjastojen tietokantoja. Lisäksi hankkeeseen liittyvää teoriatietoa saatiin hankkeen projektipäälliköltä Anne Suikkaselta. Posterin suunnittelu ja toteutus olivat opinnäytetyön tekijöiden ja markkinointialan ammattilaisten yhteistyötä.

Opinnäytetyön tuloksena syntyi SimLab–hankkeelle markkinointiposteri ja posterin tekemistä helpottavat yleiset ohjeet. Posteria on käytetty SimLab–hankkeen markkinointiin useissa eri hoitoalan tapahtumissa 2012 tammikuusta lähtien. Posteriohjeita ei julkaistu muualla kuin tämän työn liitteenä.

Asiasanat: ensihoito, potilasturvallisuus, simulaatio, posterit, posteriohje

Abstract

Elina Heikkilä, Minttu Markkanen

Poster marketing of SimLab—Improving professional skills through a simulation - project, 30 pages, 2 appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Health Care and Social Services, Lappeenranta

Degree Programme in Paramedic Nursing

Bachelor's Thesis 2012

Instructor: Senior Lecturer Anne Suikkanen, Saimaa University of Applied Sciences

The subject of the thesis was poster marketing of the SimLab project—improving professional skills through simulation. Main goal was making a marketing poster for visual help when project is presented for example in student fairs. Based on poster production was created also an instruction guide for making a poster.

The thesis included theory of first aid, simulation, patient safety and marketing. The data was collected from literature and research articles. For research there were mainly used database portals of Internet and library. Project Manager Anne Suikkanen gave also information relating to the project. The design and the execution of the poster was a cooperation between marketing professionals and authors of the thesis.

Outcomes of the thesis were the marketing poster and instructions for making a poster. The poster has been used in many different kinds of events since January 2012. The instructions were not published anywhere else besides in this work.

Key words: First aid, patient safety, simulation, poster, instructions for making a poster

Sisältö

1 Johdanto	5
2 Ensihoito	6
2.1 Sairaalan ulkopuolinen ensihoito	6
2.2 Ensihoito päivystyspoliklinikalla	7
3 Potilasturvallisuus ja simulaatiokoulutus käsitteinä	7
3.1 Potilasturvallisuus	7
3.1.1 Potilasturvallisuuteen vaikuttavat tekijät	8
3.1.2 CRM eli Crew Resource Management	10
3.2 Simulaatiokoulutus.....	11
3.3 SimLab-simulaatiolla osaamisen edistämistä -hanke	13
4 Markkinoinnin käsitteitä.....	14
4.1 Markkinointi	15
4.2 Posteriesitys	16
4.2.1 Esityksen valmistelu	16
4.2.2 Kuva ja logot.....	17
4.2.3 Väri.....	19
4.2.4 Typografia.....	19
5 Opinnäytetyön toteutus	20
5.1 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	20
5.2 Tiedonhaku ja lähdekritiikki.....	22
5.3 Posterin toteutus.....	23
6 Pohdinta.....	25
Lähteet.....	27

Liitteet

Liite 1 Posterit

Liite 2 Posterin teko-ohje

1 Johdanto

Opinnäytetyömme aiheena on SimLab –Simulaatiolla osaamisen edistämistä -hankkeen markkinointi. Pää tavoitteena on markkinointiposterin tekeminen visuaaliseksi avuksi hanketta esiteltäessä esimerkiksi messuilla ja opintopäivillä. Toinen tavoitteemme on tämän prosessin pohjalta kirjoittaa yleiset ohjeet posterin teosta.

SimLab –Simulaatiolla osaamisen edistämistä -hanke on Saimaan ammattikorkeakoulun projekti, jonka kohderyhmänä ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin ensihoito ja Etelä-Karjalan keskussairaalan päivystysosasto sekä Saimaan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opettajat. Hanke tähtää potilasturvallisuuden parantamiseen simulaatioharjoittelun kautta. Akuuttityössä oleville työntekijöille järjestetään simulaatioharjoitteita työssä vastaantulevista harvinaisista, mutta vaativista hoitotilanteista. Vastaavasti opettajille järjestetään työelämäjaksoja ammattitaidon ylläpitämiseksi. Tärkeä osa SimLab-hanketta on myös markkinointi, koska sen avulla luodaan mielikuva ihmisille hankkeesta ja sen tärkeydestä. Tietoisuutta lisäämällä voidaan hankkia myös uusia yhteistyöryhmiä kokeilemaan simulaatio-oppimista.

Opinnäytetyömme koostuu teoriaosuudesta, toteutuksesta ja pohdinnasta sekä liitteenä olevista posterista ja posterin teko-ohjeesta. Teoriaosuudessa käymme läpi ensihoitoa sekä siihen liittyen simulaatioharjoittelua, sen rakennetta, tavoitteita ja merkitystä. Olemme rajanneet akuuttihoitotyön ainoastaan päivystysalueella tapahtuvaan ja sairaalan ulkopuoliseen ensihoitoon, koska Simlab -hankkeen kohderyhmät ovat näiden kyseisten alueiden työntekijät.

Markkinointiosuus teorian osalta sisältää perusmääritelmiä markkinoinnista; erityisesti selvitämme tarkkaan, mitä on posterimainonta ja mitä asioita siihen liittyy. Työn loppupuolella kerromme prosessimme kulun ja pohdimme, kuinka selviydimme työstämme. Kerromme myös mahdollista uusista opinnäytetyöaiheista ja SimLab -hankkeeseen liittyvistä kehittämisideoista.

Simulaatio aiheena on mielenkiintoinen ja ajankohtainen Etelä-Karjalan alueella SimLab -hankkeen ansiosta. Toiminnallinen opinnäytetyö kiinnostaa erityisesti, koska siinä voi toteuttaa itseään visuaalisesti ja olla mukana luomassa jotakin uutta. Lopuksi näkee myös konkreettisesti työnsä tuloksen.

2 Ensihoito

Tässä kappaleessa määritellään sairaankuljetusasetuksen mukaisesti sairaalan ulkopuolinen ensihoito, joka sisältää ensihoidon, sairaankuljetuksen, perustason- ja hoitotason sairaankuljetuksen määritelmät. Kappaleessa käsitellään myös ensihoitoa päivystyspoliklinikalla.

2.1 Sairaalan ulkopuolinen ensihoito

Sairaan kuljetusasetuksen 3§ mukaan määritellään ensihoito, sairaankuljetus, perustason sairaankuljetus ja hoitotason sairaankuljetus seuraavasti:

Ensihoito: Asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilön tekemäksi tilannearvioksi ja hänen antamukseen välittömäksi hoidoksi, jolla sairastuneen tai vammautuneen potilaan elintoiminnot pyritään käynnistämään, ylläpitämään ja turvaamaan tai terveydentilaa pyritään parantamaan perusvälineillä, lääkkeillä tai muilla hoitotoimenpiteillä.

Sairaan kuljetus: Ammattimaista asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilökunnan toimesta tapahtuvaa henkilöstökuljetusta sairaankuljetusajoneuvolla tai erityisajoneuvolla ja ennen kuljetusta tai kuljetuksen aikana annettavaa ensihoitoa, joka johtuu sairaudesta, vammautumisesta tai muusta hätätilanteesta.

Perustason sairaankuljetus: Hoitoa ja kuljetusta, jossa on riittävät valmiudet valvoa ja huolehtia potilaasta siten, ettei hänen tilansa kuljetuksen aikana odotta-matta huonone, ja mahdollisuudet aloittaa yksinkertaiset henkeä pelastavat toimenpiteet.

Hoitotason sairaankuljetus: Valmiutta aloittaa potilaan hoito tehostetun hoidon tasolla ja toteuttaa kuljetus siten, että potilaan elintoiminnot voidaan turvata. (Asetus sairaankuljetuksesta 1994.)

2.2 Ensihoito päivystyspoliklinikalla

Päivystyspoliklinikka toimii ”porttina” koko sairaalaan, jonka kautta potilaat pääsevät sairaalaan sisään. Se vastaa kiireellistä hoitoa vaativien potilaiden hoidosta 24 tuntia vuorokaudessa. Päivystyspoliklinikan erityispiirteitä ovat sen muuttuvat potilasmäärät, sekä potilaiden suuri kirjo. Päivystyspoliklinikan hoitajilla on suuri vastuu, sillä he kohtaavat potilaat ensimmäisenä, jolloin potilaille muodostuu luottamus sairaalaa kohtaan. Hoitajilta vaaditaan hyviä kommunikatiivisia taitoja kohdatessaan eri lähtökohdista tulevia potilaita ja heidän omaisiin. Hoito päivystyksessä perustuu nopeaan peruselintoimintojen tilan arviointiin, kykyyn tehdä itsenäisiä päätöksiä, toimia monimuotoisessa organisaatiossa ja toteuttaa sovittuja hoitoja. Keskeistä hoidossa on potilaan tilan ja hoidon vasten arviointi, joka alkaa jo mahdollisesti onnettomuuspaikalla ja jatkuu koko prosessin ajan. (Sillanpää 2009, 40–42.)

3 Potilasturvallisuus ja simulaatiokoulutus käsitteinä

Nämä käsitteet ovat tärkeä osa SimLab-hanketta. Simulaatiokoulutus käsitteenä ja mitä se pitää sisällään on ymmärrettävä ennen kuin voi aloittaa varsinaisen koulutuksen. Potilasturvallisuus ja sen parantaminen toimii taas simulaatiokoulutuksen tavoitteena, minkä vuoksi on tärkeää ymmärtää, mistä kaikesta se koostuu.

3.1 Potilasturvallisuus

Suomessa terveydenhuoltolaki (2010) on säädetty parantamaan terveydenhuollon palveluita ja hoitoa sekä potilasturvallisuutta. Sen tarkoituksena on toteuttaa yhdenvertaista saatavuutta, laatua ja potilasturvallisuutta väestön tarpeen mukaan, vahvistaa asiakaskeskeisyyttä terveydenhuollossa sekä vahvistaa perusterveydenhuollon toimintaa ja parantaa terveydenhuollon toimijoiden välistä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Lain 8§ määrää hoidon laadun ja potilasturvallisuuden seuraavalla tavalla:

Laatu ja potilasturvallisuus: Terveysthuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Terveysthuollon toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Kunnan perusterveyshuollon on vastattava potilaan hoidon kokonaisuuden yhteensovittamisesta, jollei siitä muutoin erikseen sovita. Terveysthuollon toimintayksikön on laadittava suunnitelma laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta. Suunnitelmassa on otettava huomioon potilasturvallisuuden edistäminen yhteistyössä sosiaalihuollon palvelujen kanssa.

Lisäksi lain 5§ mukaan määritellään seuraavasti potilasturvallisuuteen liittyvästä täydennyskoulutuksesta:

Täydennyskoulutusvelvoite: Kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että terveysthuollon henkilöstö, mukaan lukien sen yksityisen palveluntuottajan palveluksessa oleva henkilöstö, jolta kunta tai kuntayhtymä hankkii palveluja, osallistuu riittävästi terveysthuollon täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutuksen sisällössä on otettava huomioon henkilöstön peruskoulutuksen pituus, työn vaativuus ja tehtävien sisältö.

Potilasturvallisuus on keskeinen osa hoidon laatua arvioitaessa. Potilasturvallisuus on käsite, joka koostuu laite- ja lääkehoidonturvallisuudesta sekä yleisestä hoidon turvallisuudesta. Hoidon turvallisuus voidaan jakaa edelleen hoitomenetelmien ja hoitamisen turvallisuuteen. Tarkoituksena olisi potilaan turvallinen hoito ja vahinkojen syntymisen estäminen. Laiteturvallisuus kattaa laitteiden toimintakunnon turvaamisen sekä oikeanlaisen laitteiden käytön. Lääkehoidon turvallisuus taas sisältää sekä lääkkeenannon turvallisuuden että lääkeaineiden oikeanlaisuuden ja turvallisuuden. (Snellman 2009, 29–41.)

3.1.1 Potilasturvallisuuteen vaikuttavat tekijät

Organisaatiossa potilasturvallisuuteen vaikuttavat rakenteelliset, sosiaaliset ja kokemukselliset tekijät sekä henkilöstön käsitykset turvallisuudesta. Rakenteelliset tekijät luovat puitteet henkilöstön työn toteutukselle ja antavat suuntaa työntekijöille siitä, miten näiden työssään tulisi toimia. Lainsäädäntö ja viranomaistoiminta ovat tärkeä osa terveysthuollon toimintaa, koska ne määrittävät organisaatiossa muun muassa yleiset toimintatavat, henkilöstön koulutuksen tason sekä hoidon laatuvaatimukset. Lisäksi päivittäinen työn organisointi, hen-

kilöstön pätevyys ja koulutus, resurssit, vuorotyön vaikutukset jaksamiseen sekä turvajärjestelmät ja työvälineistö kuuluvat rakenteellisiin tekijöihin. (OedeWald & Reiman 2009, 43–62.)

Näistä tekijöistä erityisesti henkilöstön koulutus ja pätevyys ovat keskeisiä osaluokkia potilasturvallisuudessa. Turvallisuuskriittisellä alalla, kuten terveydenhuollossa, riittävä työntekijöiden tieto-taito turvallisen työtavan löytämiseksi on koulutuksen yksi tärkein tarkoitus. Pelkästään ammatillinen teoretiset tiedot ei ole riittävä, vaan lisäksi tarvitaan tiimityötaitoa ja käytännönosaamista. Simulaatioharjoittelu ja CRM-koulutus (Crew Resource Management) ovat toimivia koulutustapoja vuorovaikutuksen ja ryhmätyötoiminnan harjoitteluun. Niiden avulla työtiimille luodaan yhteiset kommunikaatiotavat sekä toimintatavat ja – ohjeet eri työtilanteisiin. (OedeWald & Reiman 2009, 43–62.)

Sosiaaliset tekijät muodostuvat kommunikoinnista, työyhteisön ilmapiiristä, identiteetistä ja normeista. Yhdessä rakenteellisten tekijöiden kanssa ne määrittävät työyhteisön toiminnan ja toimivuuden sekä ovat samalla perusta uuden oppimiselle. Näiden asioiden lisäksi henkilöstön käsitykset työnsä vaaroista ja turvallisuudesta sekä motivaatio ja aiemmat kokemukset työstä ovat tärkeitä osaluokkia turvallisuuden kehittämiseksi työyhteisössä. Kokonaisuudessaan organisaation toiminnan ymmärtäminen on turvallisuuden hallinnassa oleellista. (OedeWald & Reiman 2009, 41–62.)

Inhimillisiä virheitä työelämässä tapahtuu kuitenkin väistämättä. Virheitä voidaan silti hallita ja niihin voidaan varautua hyvällä toiminnan suunnittelulla ja ennakoimisella. Ensimmäinen tavoite virheitä vähennettäessä on turvallisuusriskien minimoiminen olosuhteiden, käytäntöjen ja menetelmien kautta. Tämä tarkoittaa sitä, että toimintaympäristö, kuten välineet, laitteet, henkilöstön voimavarat ja tietojärjestelmät, olisi mahdollisimman hyvin suunniteltu toimimaan yhtenäisesti ja tavoitteiden mukaisesti. Toiminnan suunnittelu, valvonta, vakiintunut työnjako, toimenpiteiden varmistaminen esimerkiksi erilaisten tarkistuslistojen avulla sekä toimiva viestintä (kaksisuuntainen viestintä, asioiden toistaminen tiedon oikeellisuuden varmistamiseksi) ovat keskeisiä periaatteita ja osa-

alueita, jotka auttavat inhimillisten virheiden hallinnassa. (Helovu 2009, 99–116.)

Täysin riskittömäksi toimintaa on mahdotonta saada ja siksi tärkeintä olisi pysyä hallitsemaan ja huomaamaan mahdolliset riskit ja tulevat virheet. Ohjeistetut toimintamallit, koulutus ja kokemuksen kautta opitut, yhdenmukaiset toiminnat auttavat riskien minimoimisessa ja niiden ennaltaehkäisyssä. Yhdenmukaiset toimintatavat eivät saa olla henkilöstöriippuvaisia, vaan vaihtelevankin työyhteisön on pidettävä kiinni yhteisistä pelisäännöistä ja tavoista. Jotta koulutus ja tiimityön harjoittelu tulisi kysymykseen työyhteisössä, kaikkien on myönnettävä mahdolliset riskit ja tiedostaa, että myös omassa toiminnassa on virheiden mahdollisuus. (Helovu 2009, 99–116.)

3.1.2 CRM eli Crew Resource Management

CRM on alun perin ilmailualalta terveydenhuoltoalalle siirtynyt ajattelutapa, ja se tarkoittaa miehistöresurssien hallintaa (Crew Resource Management). Toisin sanoen työyhteisössä pyritään hallitsemaan mahdollisimman tehokkaasti työryhmän resursseja, kuten tietotaitoa ja kommunikaatiota, turvallisen lopputuloksen varmistamiseksi toiminnassa. Tärkeintä tehokkaassa CRM:ssa on keskustelu päätöksiä tehtäessä ja ongelmia ratkaistaessa, jotta kaikkien näkemykset ja tieto tulisi esille ja resursseja käytettäisiin tehokkaasti. Yhteistyö, tilannetietoisuus ja johtajuus perustuvatkin sujuvalle kommunikoinnille ja keskustelulle, eikä mikään osa-alue toimi kunnolla, jos työryhmän jäsenet eivät ole vuorovaikutuksessa keskenään. CRM:n harjoittelu on tullut keskeiseksi osaksi terveydenalan koulutuksia, erityisesti simulaatiokoulutuksissa. Simulaatiokoulutuksissa aluksi on lyhyt teoriaopetus, minkä jälkeen koulutettava työryhmä siirtyy harjoittelemaan hoitotoimia käytännössä. Simulaatiotilanteessa on lavastettu jokin todellinen työtilanne, jonka työryhmä pyrkii hoitamaan, kuten oikeassakin työelämässä. (Helovu 2009, 99–116.)

3.2 Simulaatiokoulutus

Yksinkertaisuudessaan simulaatio tarkoittaa jonkin asian tekemistä mahdollisimman tarkasti todellisuutta mukaillen ilman riskejä. Terveystieteiden alalla simulaatio tähtää erityisesti potilasturvallisuuden parantamiseen ja sitä kautta terveydenhuollon parantumiseen ja kehittämiseen. Simulaatioharjoitusten avulla voidaan paitsi harjoitella käytännön toimintaa stressitilanteissa, myös testata työntekijöiden teoretista tietoa sekä löytää mahdollisia ongelmia, joita ilmenee työtiimissä tai sen toiminnassa. (Rall & Dieckmann 2005, 273–281.)

Simulaatio-opetus on hyödyllinen harjoiteltaessa tilanteita, joita ei usein tule vastaan työelämässä. Simulaatiotilanteet käyvät myös uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden opettamiseen ja perehdytykseen. Tiimityöskentely ja sitä kautta CRM eli henkilöstön voimavarojen johtaminen, on tärkeää turvallisen toiminnan kannalta ja sen vuoksi myös hyvä osa-alue harjoiteltavaksi simulaatiossa. (Rall & Dieckmann 2005, 273–281.)

Simulaatioharjoittelu hoitoalalla on tehokas opetusmenetelmä käytännön taitojen harjoitteluun. Simulaatio ei saisi olla vain käytäntöä, vaan myös mallien ja toimintatapojen ymmärtämistä teoriassa sekä niiden läpikäymistä omassa mielessä. Toisin kuin teoriaopetuksessa, simulaatiokoulutus antaa koulutettaville mahdollisuuden kehittää oppimistaan, teoretista tietoaan ja toimintatapojaan työssään kokemuksen kautta. (Zigmont ym. 2011, 47–51.)

Jotta simulaatio-oppiminen olisi riittävää ja hyödyllistä mahdollisimman pitkällä aikavälillä, koulutuksessa on otettava huomioon yksilöt, heidän kokemuksensa eri hoitotilanteista sekä oppimisympäristö. Kouluttajan on ymmärrettävä koulutettavien teoretista tietoa ja osattava hyödyntää sitä käytännön harjoittelussa. Simulaatioharjoituksissa kouluttaja voi luoda luonteeltaan eri hoitotilanteita, jolloin koulutettavat voivat itse peilata omaa toimintaansa normaalityöhönsä sekä tunnistaa ja kehittää tarvittaessa omia osaamisalueitaan. (Zigmont ym. 2011, 47–51.)

Salakarin (2010, 12–17) mukaan simulaatiokoulutus lääketieteessä on antanut mahdollisuuden oppia turvallisesti ja riskittömästi taitoja, joita aiemmin on voitu opetella vain oikeiden potilaiden hoitotoimenpiteiden aikana. Simulaation avulla

voidaan opetella kädentaitoja, päätöksentekoa ja ongelmanratkaisua, kun ennen aikaan samat asiat voitiin käydä läpi vain teorian kautta ilman käytännön kokemusta. Nykyään harjoitukset voidaan siis myös rajata tiettyä kädentaitoa tai hoitotilannetta varten, jolloin voidaan keskittyä vain ja ainoastaan yhteen erityisosaamiseen tai –tilanteeseen.

Simulaatiokoulutuksen on oltava toimiva kokonaisuus, eikä se poista teoriaopetuksen tarvetta. Opiskelijat ja simulaatioharjoittelijat voivat soveltaa teoriassa oppimaansa käytäntöä ja kehittää sitä edelleen harjoittelujen yhteydessä. Myös oppimismotivaatio paranee, kun koulutus on vaihtelevaa, käytännönläheisempää ja mielekästä. (Salakari 2010, 12–17.)

Simulaatioharjoittelutilanne on vuorovaikutusta kouluttajien ja koulutettavien välillä, jolloin suora palaute ja sitä kautta toiminnan parantaminen ovat mahdollisia heti harjoitteiden jälkeen. Tärkeimmät simulaatiosta saatavat edut ovat välitön palaute harjoitustilanteen jälkeen, mahdollisuus toistaa harjoite niin monta kertaa, kuin on tarve ja mahdollisuus erehtyä ilman, että siitä on vaaraa potilaalle tai työyhteisölle. Toimivan simulaation taustalla on kuitenkin oltava ammattitaitoisia kouluttajia ja motivoituneita koulutettavia, jotta harjoittelusta olisi hyötyä ja saatavat edut mahdollisimman suuret. Tarkoituksena on saada tietyn hoitoalan asiantuntijat yhdeksi toimivaksi asiantuntijaryhmäksi. Aikaisemmin lääketieteessä simulaatiota on käytetty ainoastaan yksittäisiin kädentaidon harjoitteisiin, mutta nykyään sitä käytetään jo yleisesti kokonaisten hoitotiimien toiminnan harjoitteluun. (Handolin & Väisänen 2007, 1163–1166.)

Artikkelista ”Simulation and patient safety: The use of simulation to enhance patient safety on a systems level” käy ilmi, että simulaatioharjoittelu on yleistymässä terveyden- ja sairaanhoidon alalla, mutta edelleen vähäisesti käytetty opetusmenetelmä. Muilla suuren riskin aloilla, kuten ilmailussa, menetelmää käytetään erittäin paljon opetuksessa, käytännön arvioinnissa ja uudelleenkoulutuksessa. Tällaista koulutustoimintaa tulisi lisätä siis myös terveydenhuollossa muiden opetusmenetelmien rinnalle, jotta potilasturvallisuutta sekä yleisesti turvallista työskentelyä voitaisiin parantaa ja kehittää. (Rall & Dieckmann 2005, 273–281.)

Suomessa hoitoalalla simulaatioharjoittelun kehitys on koko ajan mennyt eteenpäin 2000-luvun alussa. Ensimmäisenä säännöllinen simulaatioharjoittelu aloitettiin pääkaupunkiseudulla, joka on alkanut levitä vähitellen muillekin paikkakunnille, lähinnä isojen keskussairaaloiden piiriin (Handolin & Väisänen 2007, 1163–1166).

Opinnäytetöitä aiheesta simulaatio on myös tehty, muun muassa Olli Tuhkanen (2010) on tehnyt opinnäytetyön ”Kirjallisuuskatsaus: Simulaatio oppimisessa ja opetuksessa.” Työssään hän on kerännyt aineistoanalyysin ja tutkimuskysymysten avulla tietoa simulaatio-opetuksen suunnittelusta, toteutuksesta ja oppimistulosten arvioinnista. Tulokset kertovat, että edellä mainituissa osa-alueissa on monien lähteiden mukaan paljon yhtäläisyyksiä, mutta se, miten simulaatio-opetus olisi paras toteuttaa, tarvitsee Tuhkasen (2010) mukaan jatkotutkimusta.

3.3 SimLab -Simulaatiolla osaamisen edistämistä -hanke

SimLab –Simulaatiolla osaamisen edistämistä hanke on Euroopan Sosiaalirahaston (ESR) ja Euroopan aluekehitysrahaston rahoittama hanke, jonka tavoitteena on kehittää koulutusmalli, joka parantaisi potilasturvallisuutta simulaatiooppimisen kautta. Koulutusmalli on sosiaali- ja terveydenhuollon koulutukseen tarkoitettu. (Euroopan sosiaalirahasto ja aluekehitysrahasto 2007.)

Projektin kohderyhmänä ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden (Eksote) ensihoidon ja Etelä-Karjalan keskussairaalan (EKKS) päivystysosaston henkilökunta sekä Saimaan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opettajat. Hankkeessa on tarkoitus ensin kehittää simulaatio-opetusta hyödyntävä koulutusmalli, jonka jälkeen EKKS:n päivystysosaston ja ensihoidon henkilöstö saavat kyseessä olevan mallin mukaisen koulutuksen. Koulutuspalautteen perusteella mallia on tarkoitus kehittää edelleen. Koulutusmallin pohjalta laaditaan kuusi erilaista simulaatiohoitotilannetta, esimerkiksi monivamma potilaan hoito ensiapupoliklinikalla. Opettajat saavat simulaatio-ohjaajakoulutuksen voidakseen opettaa työelämästä tulleita henkilöitä simulaatioympäristössä toimimiseen. Vastavuoroisesti opettajat osallistuvat työelämäjaksoille päivittämään kliinistä osaamistaan aidoissa hoitotilanteissa ja -ympäristössä. Tästä syntyy

yhteistyömalli keskussairaalan ja ammattikorkeakoulun välille. (Euroopan sosiaalirahasto ja aluekehitysrahasto 2007.)

SimLab – projektin lopullisena tavoitteena on parantaa potilasturvallisuutta ja mahdollisesti myös hoitokäytänteitä Etelä-Karjalan terveydenhuollossa. Projektissa syntyviä hyviä käytänteitä on tarkoitus tehdä tunnetuksi kirjoittamalla artikkeleita ja pitämällä seminaareja aiheesta sekä muutenkin markkinoimalla hanketta. Samalla hankkeen kehittämisen yhteydessä aiotaan opiskelijoilta saada tuottamaan aiheeseen liittyviä opinnäytetöitä. Lopuksi hankkeen tuloksista tehdään kirjallinen teos ammattikorkeakoulun julkaisusarjaan. (Euroopan sosiaalirahasto ja aluekehitysrahasto 2007)

SimLab -Simulaatiolla osaamisen edistämistä -hanke käynnistyi 2011, jolloin koulutusmallia ryhdyttiin kehittelemään. Myös simulaatio-ohjaajien koulutus järjestettiin ja projekti alkoi rullata tarkoituksen mukaisesti eteenpäin. Samana vuonna, loppuvuodesta, valmis koulutusmalli pilotoitiin ensimmäisille työelämäryhmille ja opettajat lähtivät työelämäjaksoilleen päivittämään tietoaan. Lisäksi Internet-sivut simulaatiohankkeesta valmistuivat tarkoituksenaan esitellä käynnissä olevaa hanketta yleisesti kaikille asiasta kiinnostuneille. (Suikkanen 2011.)

Vuonna 2012 tarkoituksena on järjestää koulutusmallin mukaista koulutusta Etelä-Karjalan keskussairaalan päivystysosaston sekä ensihoidon henkilökunnalle. Koulutuksesta saadun palautteen avulla kehitetään toimintaa koko ajan, jotta simulaatiokoulutus palvelisi mahdollisimman monia osallistujia. Syksyllä 2012 on tarkoitus pitää päätösseminaari, jossa hanketta käydään läpi ja projektin tuloksia tarkastellaan kokonaisuutena. (Suikkanen 2011.)

4 Markkinoinnin käsitteitä

Tässä kappaleessa käsitellään teoriaa markkinoinnista, posteriesityksestä, esityksen luomisesta sekä esityksen komponenteista. Markkinoinnin kappaleessa määritellään yleisesti markkinointi sekä käsitellään teoriaa visuaalisesta markki-

noinnista ja suoramarkkinoinnista. Posteriesitys ja esityksen valmistelu käsittelevät esityksen sisältöä ja sen tekoprosessia. Esityksen komponenteissa käsitellään kuvia, logoja, värejä ja typografiaa.

4.1 Markkinointi

Markkinointia on kaikkialla ympärillämme. Se on osallisena meidän jokapäiväisessä elämässä niin tuotteissa, joita ostamme, kuin mainoksissa, jotka täyttävät televisioruutemme, lehtemme ja postilaatikkomme. Kunnan markkinointi on tärkeää jokaisen yrityksen menestymiselle. Sen kaksi suurinta tavoitetta on saada uusia asiakkaita kiinnostumaan yrityksen tuotteista lupaamalla heille ensiluokkaista arvoa ja pitämällä nykyiset asiakkaat tuottamalla heille mielihyvää. Toisin kuin monet mieltävät, markkinointi on muutakin kuin myymistä ja mainostamista, se on myös asiakkaan tyydyttämistä. Markkinointiprosessi alkaa jo silloin, kun yritys valitsee tuotteen ja sille kohderyhmän sekä rupeaa muokkaamaan imagoa tuotteelle. Lyhyesti Armstrongin ja Kotlerin sanoin (2011, 3–5.): *Marketing is managing profitable customer relationship.*

Suuri osa, jopa noin 75 % ihmisen ympärillä esiintyvistä informaatiosta sekä viestinnästä kulkee näköaistin kautta ihmisen tiedostamaan ja tiedostamattomaan ajatusmaailmaan. Siksi yrityksen ei kannata jättää tätä osa-aluetta huomiotta markkinoidessaan itseään ja tuotteitaan. Visuaalinen markkinointi vahvistaa yrityksen identiteettiä sekä imagoa ja luo myönteistä mielikuvaa yrityksestä sekä sen tuotteista. Se on tärkeimmässä roolissa juuri, kun asiakas on kaikkein lähinnä ostopäätöksen tekemistä. Visuaalisilla keinoilla vahvistetaan asiakkaan ostotarvetta ja vaikutetaan myös asiakkaan ostopäätökseen yrityksen tuotteiden ja kilpailevan yrityksen tuotteiden välillä. (Nieminen 2004, 8–9)

Suoramarkkinointiin kuuluu kaikki sellainen mainonta sekä markkinointi, jossa pyritään suoraan vuorovaikutukseen asiakkaan kanssa. Tässä markkinoinnin järjestelmässä on usein tavoitteena uusien asiakassuhteiden luominen sekä vanhojen syventäminen. Tarkoitus on suunnata tuotteet niille, jotka ovat tai voivat olla niistä kiinnostuneita. Tämä tapahtuu usein puhelimitse, postitse, verkkomedian avulla tai suoraan henkilökohtaisesti. Suoramarkkinoinnin erottaakin

mediamainonnasta se, ettei joukkotiedotusvälineitä käytetä, vaan mainonta on yleensä painettua ja rajatulle kohderyhmälle suunnattua. (Isoviita & Lahtinen 2004, 138–139.)

4.2 Posteriesitys

Posteri tai juliste, ilmoitus, mainos ovat keinoja välittää informaatiota. Posteri voi sisältää taulukoita, tekstiä, kuvioita tai muita visuaalisia informaatiokeinoja ja sitä voidaan käyttää esimerkiksi raportoimaan erilaisista projekteista, markkinoimaan ja/tai tiedottamaan tuotteista tai välittämään tieteellistä tietoa. Posterin tehtävä on välittää visuaalinen viesti katsojalle. Posteri voi olla todella yksinkertainen. Se voi sisältää yhden kuvan tai pitkän kuvauksen tutkimusprojektista. Posterin tarkoitus on kiinnittää katselijan huomio ja jäädä hänen mieleensä. Posteri on hyvä ja edullinen tapa välittää informaatiota silloin, kun se pitää saada monelle ihmiselle nopeasti ja yhtä aikaa. (Suominen ym. 1998, 309–311.)

4.2.1 Esityksen valmistelu

Esityksen tai julkaisun suunnittelu ja tuotto on vaativa prosessi. Siksi ennen esityksen tekoa tulisi miettiä perustelut sekä tavoitteet esitykselle: Ketä varten esitys on, ja mikä on sen tavoite? Onko esitys tarkoitettu rajatulle kohderyhmälle, ja miten tämä kohderyhmä on parhaiten tavoitettavissa? Onko esityksen tavoitteena tuotteen markkinointi ja sitä kautta voiton lisääminen vai informointi ja tiedottaminen? Kun perustelut ja tavoitteet ovat selvillä, tulee miettiä, mikä on paras tapa toteuttaa se. Onko valittu esitystapa varmasti parhain, vai tuntuuko se vain siltä? Onko tutkittua tietoa siitä, miten kohderyhmän tavoittaa parhaiten? (Loiri & Juholin 2006, 9.)

Esityksen tekoon ryhdyttäessä tulisi kerätä mahdollisimman paljon materiaalia aiheesta ja ottaa selvää, minkälaisia esityksiä aiheesta on aiemmin tehty. Esityksen tekovaiheessa tulee myös ottaa huomioon yrityksen ulkoiset päälinjat. Monella yrityksellä on oma värimaailmansa sekä typografiansa. Noudattamalla

yrityksen ulkoisia linjoja esitys tunnistetaan välittömästi tietyn yrityksen omaksi. .
(Loiri & Juholin 2006, 9–10.)

Esityksen valmistusvaiheessa, tulee tarkoin miettiä sen julkaisuajankohta. Onko esitys tarkoitus julkaista tiettyyn vuoden aikaan? Onko esitys osa suurempaa hanketta, jolloin hankkeen ajoitus määrittää esityksen julkaisu ajankohdan? Vai onko sen tarkoitus mainostaa tulevaa hanketta, jolloin sen esitysjankkohta on ennen hankkeen alkua? (Loiri & Juholin 2006, 11.)

Kun esitys on valmis, tulee päättää mikä, on paras esitystapa. Onko se power point, painettu juliste tai jotain aivan muuta? Julkaisua esittäessä tulee myös miettiä esityspaikkaa. Pääseekö esitys oikeuksiinsa, jos sen rinnalla on useita muita samankaltaisia esityksiä? (Loiri & Juholin 2006, 11.)

Ennen esityksen painoa tulee pohtia, kuinka suurelle yleisölle esitys on tarkoitettu. Miten paljon julkaisuja, esimerkiksi julisteita halutaan painaa ja mihin yrityksellä on varaa eli siis mikä on esitykseen varattu budjetti? (Loiri & Juholin 2006, 11.)

4.2.2 Kuva ja logot

Sanotaan, että jos kuva on hyvä, se voi korvata tuhat sanaa. Esityksissä, joissa tekstiä on vähän, kuvan merkitys korostuu. Kuvan viesti tavoittaa katselijan nopeammin ja tehokkaammin kuin teksti, koska kuvan viestin ymmärtämiseen ei tarvita katselijalta yhtä paljon aktiivisuutta kuin tekstin lukemiseen. Kuvan ymmärtämiseen ei tarvita erityistaitoja, ja sen sanoma voi aueta yhdellä silmäyksellä. Joskus kuitenkin kuvan tarkastelemiseen tarvitaan enemmän aikaa, jotta sen kaikki merkityksen tulevat esille. (Loiri & Juholin 2006, 52–53.)

Kuva voi olla informatiivinen, jolloin se välittää tietoa, tai se voi olla dekoratiivinen, jolloin sen tarkoituksena on luoda ilmettä ja tunnelmaa yhdessä esityksen muiden komponenttien kanssa. Hyvä kuva voi olla näitä molempia, jolloin se välittää viestin katsojalle, mutta samalla myös rikastuttaa esitystä. Kuvalla on

monia vaikutuksia katsojaan, siksi se onkin tehokas mielikuvien, väittämien sekä tunnelmien välittäjä. (Pesonen 2007, 48–49.)

Kuvan tehtävänä on katselijan pysäyttäminen ja huomion kiinnittäminen esitykseen. Kuva selvittää, jäsentää, täydentää ja korostaa esitettävää aihetta. Kuvan avulla katselija ymmärtää välittömästi mihin esitys liittyy. Kuvan ja tekstin yhteisvaikutukset tulevat hyvin esille julisteissa ja mainoksissa. (Pesonen 2007, 48–49.)

Ennen kuvan tai kuvien valintaa tulisi miettiä, mihin tarkoitukseen kuvaa käytetään. Onko kuva itse pääasia, vai onko sen tarkoitus täydentää ja korostaa esitystä? Kuvavalinnan tulisi aina pohjautua esityksen ideaan, jolloin se tukee esitystä parhaiten. Yleensä asiayhteys määrittelee sen, millainen kuva olisi hyvä valita: satuun ei tulisi valita valokuvia, kun taas lehtiartikkeliin ja mainoksiin ne sopivat hyvin. (Loiri & Juholin 2006, 54.)

Jotta kuva tekee oikeutta esitykselle, sen on oltava hyvälaatuinen. Laadukkaan kuvan saamiseksi olisi hyvä käyttää ammattikuvaajaa. Kuvan laatu ei kasva koon myötä, vaan laadunkriteereinä ovat kuvan kirkkaus, kontrasti, terävyys ja väritasapaino. Kuvan koossa tulee huomioida pikselikoko, tiedostokoko sekä tulostetun kuvan fyysinen koko. Jos kuvaa aiotaan suurentaa, ja sen jälkeen painattaa paperille, tulee kuvassa olla vaadittava määrä pikseleitä. Tämä tieto takaa sen, että tulostettaessa kuvaa siitä tulee terävä eikä se jää rakeiseksi. (Lammi 2009, 148.)

Yrityksen logo ja tunnus eivät ole sama asia, vaikka ne usein sekoitetaan keskenään. Logo on yrityksen nimen vakiintunut kirjoitustapa, esimerkiksi Alko ja Marimekko. Tunnus on yrityksen suunnittelema kuva tai kuvio, joka esiintyy yhdessä tai erikseen logon kanssa, esimerkiksi Finnairin siipi. Hyvin suunniteltuja logoja ja tunnuksia voi siis käyttää yhdessä tai erillään. (Loiri & Juholin 2006, 130–131.)

Yritys on tunnistettavissa logostaan tai tunnuksestaan. Kaikilla yrityksillä ei välttämättä ole molempia, vaan yritys on tunnistettavissa jommastakummasta. (Loiri & Juholin 2006, 130–131.)

4.2.3 Väri

Värien havaitseminen ei ole pelkkä fysiologinen tapahtuma. Värien havaitsemiseen ja niiden tulkitsemiseen vaikuttavat monet asiat. Esimerkiksi eri kulttuureissa värien symboliikka vaihtelee suuresti. Länsimaissa valkoinen on puhtauden ja neitseellisyyden väri, kun taas Kaukoidässä se merkitsee surua ja kuolemaa. (Pesonen 2007, 56.)

Värit ovat olennainen osa viestintää. Värivalinnat saavat ihmisissä aikaan eri tunteita. Värit voivat joko tehostaa tai huonontaa esityksen viestiä. Parhaimmillaan värivalinnoilla saadaan korostettua esityksen tärkeimpiä osia. Esitykseen on hyvä valita värimaailma, johon kuuluu muutama väri. Värejä ei kannata käyttää liikaa, ja niihin tulisi perehtyä ennen niiden käyttöä. Organisaatioilla on yleensä oma värimaailma, jolloin esityksessä tulisi käyttää näitä värejä. Tällöin katselija yhdistää heti tietyt värit tiettyyn organisaatioon. (Lammi 2009, 66–67.)

4.2.4 Typografia

Typografialla tarkoitetaan julkaisun graafista ulkoasua. Onnistunut typografia saa lukijan kiinnostumaan julkaisusta ja voi joskus olla yhtä tehokas kuin kuva. (Loiri & Juholin 2006, 32.)

Typografian tärkein elementti on fontti tai fontit, jotka valitaan julkaisuun. Jokainen työ on ainutlaatuinen, ja niiden typografia tulisi miettiä erikseen. Valintaa voivat helpottaa yrityksen valmiiksi laaditut graafiset ohjeet. Tärkeintä fonttien valinnassa on syntyvän tekstin luettavuus. Fonttien ja kirjasinten valinnassa tulisi olla tarkka. Julkaisussa kannattaisi käyttää enintään kolmea fonttia. Jos fontteja on liikaa, syntyy tekstistä kaaos, eikä se ole enää luettavissa. Fontin valinta tulee erityisesti ottaa huomioon otsikkoa mietittäessä. (Pesonen 2007, 13.)

Hyvä otsikko erottuu selvästi muusta tekstistä ja houkuttelee näin lukijaa tekstin pariin. Jotta otsikko on hyvä ja houkuttelee lukijaa, tulee sen olla sekä sisällölli-

sesti että ulkoasullisesti kiinnostava. Otsikon tehtävänä on johdatella lukija tulevaan tekstiin ja kertoa ytimekkäästi tekstin sanoma. Otsikossa voidaan käyttää eri fonttia tai kirjasin tyyppiä, jotta sitä saataisiin korostettua. Kuitenkin otsikon koko ja vahvuus tulisi suhteuttaa muuhun ulkoasuun ja valita otsikkotyyli, joka tukee parhaiten omaa julkaisua. Hyvä otsikko on lyhyt ja helppolukuinen. (Pesonen 2007, 42–43)

5 Opinnäytetyön toteutus

Aloitimme opinnäytetyönteon marraskuussa 2010, jolloin saimme toimeksiantannon ja samalla aiheen opinnäytetyölle. Ideaseminaarin jälkeen, tammikuussa 2011, aloitimme opinnäytetyöprosessin keräämällä teoretietoa simulaatiosta ja markkinoinnista sekä tutustumalla erityylisiin postereihin. Lukuvuoden 2011–2012 aikana työstimme posteria ja teoriaosiota rinnakkain. Opinnäytetyöprosessissamme mukana olleet koulumme markkinointiasiantuntijat avustivat posterin suunnittelussa ja toteutuksessa neuvomalla tietoteknisistä ja painoteknisistä vaatimuksista. Posterit saatiin painoon alkuvuodesta 2012, minkä jälkeen posterit otettiin käyttöön simulaatiohankkeen esittely- ja messutapahtumiin. Kevään ja kesän aikana opinnäytetyö viimeisteltiin tekstin osalta.

5.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyö koostuu aina toiminnallisesta ja raportoivasta osuudesta. Toiminnallisuus ja kirjoittaminen ovat työn aikana koko ajan vuorovaikutuksissa keskenään, jolloin opinnäytetyön kautta voidaan tuottaa jokin kirjallinen materiaali, kuten ohje tai markkinointisuunnitelma tai vaihtoehtoisesti tapahtuma- tai koulutuspäivä. (Airaksinen 2009.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä on hyvä olla aina toimeksiantaja. Tätä kautta työstä tulee käytännönläheisempi ja työstä saattaa olla paljon hyötyä niin toimeksiantajalle kuin tekijöillekin. Tekijät voivat näyttää osaamistaan ja päästä

kiinni jopa työelämään opinnäytetyön avulla. Lisäksi tekijät joutuvat ottamaan enemmän vastuuta työstään ja saavat vastaavasti kokemusta projektityöskentelestä. Toimeksiantajat taas voivat saada arvokasta tietoa alasta sekä toimintansa kannalta tärkeän työn tehtyä ilman, että itse joutuvat käyttämään siihen paljoakaan aikaa ja rahaa. Toiminnallinen opinnäytetyö voi sisältää myös laajemman tutkimuksen, jonka avulla voidaan saada tietoa aiheesta ja alasta enemmän. Tutkimustulosten perusteella voidaan edelleen tuottaa esimerkiksi uusi työohje tai markkinointisuunnitelma yritykselle. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9–10.)

Opinnäytetyöprosessin aikana on hyvä kirjoittaa päiväkirjaa prosessin kulusta. Opinnäytetyöpäiväkirjaa pitämällä on helppo kirjoittaa työn etenemisestä varsinkin, jos toiminnallinen vaihe on venynyt kovin pitkäksi. Päiväkirja auttaa lopullisen raportin kirjoittamisessa, ja siksi onkin tärkeää pitää kirjaa työn eri vaiheista, etenemisestä ja aikataulusta sekä mahdollisista muutoksista, joita prosessissa saattaa tulla vastaan. Päiväkirjaan on hyvä merkitä myös lähdemateriaalit, jotta tekijä pystyy lopuksi kokoamaan lähdeluettelon ja tarvittaessa palaamaan teoksiin, joita on työssään käyttänyt. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 7–9.)

Toiminnallisen opinnäytetyön tuloksena on aina jonkinlainen konkreettinen tuotos, kuten portfolio, tapahtuma tai tietopaketti. Viestinnällinen ja visuaalinen kokonaisilme on tärkeä, jos tuotos liittyy painotuotteen tekoon, tapahtuman tai näyttelyn järjestämiseen. Kohderyhmä on mietittävä tarkkaan ja myös se, millaisen mielikuvan haluat antaa kyseiselle kohderyhmälle tuotteesta. Painotuotetta suunniteltaessa on otettava huomioon tuotteen koko, tekstin sisältö ja kirjaisin koko sekä typografia eli kirjoituksen ulkonäkö. Jos toiminnallinen opinnäytetyö on yrityksen toimeksianto, on syytä ottaa työssä selville jo hyvissä ajoin myös yrityksen vaatimukset tuotokselle. Oikeat logot, värit ja kuvat painotuotteessa ovat ensisijaisen tärkeitä yritykselle, joka tunnistetaan jo aiemmistakin tuotteistaan pelkästään ulkonäön ja värimaailman kautta. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 7–9.)

Raporttiosassa kerrotaan toiminnallisen opinnäytetyön etenemisestä ja siitä, mitä on tehty, miksi ja miten. Tässä osiossa myös tekijät arvioivat onnistumis-

taan ja oppimistaan prosessin aikana, jolloin lukija voi arvioida, miten työssä on onnistuttu. Opinnäytetyön teksti koostuu siis aina raporttiosasta ja tuotoksesta, jotka ovat työssä selvästi erotettu toisistaan kuitenkin niin, että molemmat ovat liitetty toisiinsa viittausten avulla. Tällä tavalla lukija ymmärtää myös näiden kahden eri tekstiosuuden yhteyden. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 7–9.)

5.2 Tiedonhaku ja lähdekritiikki

Opinnäytetyöhömmme teorian tietoa etsiessämme oli otettava huomioon lähdekritiikki. Olimme hakeneet työhömmme jonkin verran tietoa markkinointi- ja hoitoalan kirjallisuudesta ja lehdistä sekä Internetistä. Yleisimmin käytimme Nelli-tiedonhakuportaalia, josta valitsimme Linda ja Science direct – tietokannat. Hakusanoina käytimme ”simulaatio ja ensihoito” sekä ”simulation teaching”. Markkinointitermeistä hakusanoina olivat ”poster”, ”making poster”, ”markkinointi”, ”suoramarkkinointi” ja ”mikä on hyvä poster”.

Myös hakukone Googlen avulla etsimme tietoa posterin teosta samoilla hakusanoilla. Haimme myös aiheeseen liittyvää kirjallisuutta kuntien kirjastoista. Hakusanoiksi valitsimme ”poster” ja ”juliste”. Näiden lisäksi käytimme aiheeseen liittyvien artikkeleiden ja opinnäytetöiden lähdeluetteloita hyväksimme etsiessämme lisää teorian tietoa aiheestamme. Lähdekritiikki nousi erityisesti Internet-aineistoissa tärkeäksi, koska Internet tarjoaa niin paljon erilaisia lähdemateriaaleja, jolloin pitää tarkkaan arvioida niiden luotettavuutta. Posterin tekovaiheessa haastattelimme SimLab-hankkeen projektipäällikkö Anne Suikkasta sekä markkinointialan ammattilaisia, joilta saimme apua myös käytännön toteutukseen.

Ennen kuin aloitimme opinnäytetyön toteutuksen, meidän oli haettava tutkimuslupaa Saimaan ammattikorkeakoululta, koska SimLab-projekti oli koulumme oma hanke.

5.3 Posterin toteutus

Posterin tekeminen alkoi tutustumalla erityylyisiin postereihin syksyllä 2011. Suunnitteluvaiheessa tapasimme toimeksiantajan sekä mediakeskuksen edustajia, jotta saimme tietoa, minkätyylistä posteria oli tarkoitus tehdä ja mitä suunnittelussa piti ottaa huomioon. Kävimme läpi tapaamisissa myös posterin sisältöä: tekstiä ja kuvia. Tekstin pitäisi olla selkeää, erityisesti otsikon pitäisi houkuttaa lukijaa tutustumaan paremmin posteriin (Pesonen 2007, 42–43). Lisäksi posteriin sijoitettavien kuvien on oltava pikselikooltaan vähintään 150 ppi (pixels per inch), mielellään 360 ppi, jotta suurennettaessa kuvat näyttäisivät laadukailta (Parikka 2011). Sen vuoksi oli saatava kuvaaja, jolla olisi oikeanlainen kamera tähän tarpeeseen.

Tapaamisemme jälkeen oli helpompaa ruveta suunnittelemaan posteria, sillä tiesimme, mitä tulee ottaa huomioon ja mitkä asiat voimme jättää ammattilaisille. Esimerkiksi posterin suunnittelussa meidän ei tulisi ottaa huomioon typografiaa tai suunnitella posterimme värimaailmaa, koska toimeksiantaja määrittää nämä haluamansa mukaisiksi (Lammi 2009, 66–67). Meidän tulisi suunnitella tekstisisältö, ottaa kuvat sekä selvittää posteriin tarvittavat logot, lähinnä yhteistyökumppaneilta.

Posterin tekoprosessin aikana olimme yhteydessä useasti toimeksiantajaan ja ohjaajaamme. Posterin tyyliksi muotoutui markkinoiva, jolloin myös tekstityyli alkoi selkiintyä. Posterin kohderyhmäksi valitsimme terveydenhuollon ammattilaiset, koska he olivat myös hankkeen kohderyhmä. Kuvien osalta hankkeen projektipäällikkö Anne Suikkanen (2011) toivoi monipuolisuutta; erilaisia tilannekuvia simulaatioharjoituksista sekä kuvia itse simulaatiokeskuksesta ja sen valvomosta. Kuvia varten tarvitsimme malleja, jotka saimmekin helposti ensihoitajaopiskelijoista. Pyysimme kaikilta kuvauksiin osallistuneilta luvan kuvien käyttöön opinnäytetyössämme. Kuvaajaksi saimme koulumme henkilökunnasta Jani Jääskeläisen, jolta löytyi myös laatuvaatimukset täyttävä kamera.

Koska SimLab-hanke oli koulumme oma hanke, meidän piti hakea myös tutkimuslupaa Saimaan ammattikorkeakoulun ensihoidon koulutuspäälliköltä. Pitki-

en selvityksien jälkeen lopulta saimme tutkimusluvan ja pystyimme jatkamaan opinnäytetyötämme.

Marraskuussa 2011 luvan saatuamme pidimme kuvaukset posteria varten, mikä jälkeen aloimme kirjoittaa posterin tekstiosuutta. Ensin suunnittelimme posterin otsikkoa. Ajattelimme, että sen tulisi olla iskevä ja kuvata hyvin SimLab-hanketta ja sen keskeistä tavoitetta. Hyvä otsikko saa lukijan kiinnostumaan esitettävästä aiheesta ja samalla johdattelee lukijaa tekstin pariin (Pesonen 2007, 42–43). Tämän jälkeen mietimme muutamia ydinasioita, jotka kuvastavat hankkeen hyötyä ja tärkeyttä. Teoriatiedon ja hankkeen tavoitteiden pohjalta posterin tekstiosuus alkoi muodostua. Emme kiinnittäneet huomiota fontin tyyliin tai kokoon, koska tiesimme, että toimeksiantajan graafikko päättäisi nämä asiat.

Joulukuussa saimme lähetettyä tekstin Saimaan ammattikorkeakoulun mediakeskuksen oikolukijalle, joka vielä tarkasti sisällön ja teki muutamia huomioita ennen painoon lähtemistä. Toimeksiantajan vaatimukset kuvien suhteen auttoivat meitä valitsemaan helposti oikeanlaiset kuvat posteriin. Kuvat (Jääskeläinen © 2011) ja teksti muotoutuivat paperille luontevasti ja lähetimme posterivedoksen painoon tammikuussa 2012. Alusta asti oli selvää, että hankkeen talousarvio määrittelee sen, kuinka monta posteria valmistetaan. Postereita painettiin yksi kappale. Esitysajankohtana oli SimLab-hankkeen päätösseminaari, jonka ajankohtana oli syksy 2012. Ennen hankkeen päätösseminaaria posterit oli kuitenkin jo esillä opintopäivillä keväällä 2012.

Posterin valmistuttua keräsimme lisää teoriatietoa ja aloimme kirjoittaa opinnäytetyön kirjallista osiota. Toukokuussa 2012 jätimme hetkeksi opinnäytetyön kirjoittamisen ja siirryimme suunnittelemaan posteriohjetta. Posteriohjeen runko muodostui teoriaosioistamme sekä omista kokemuksistamme posterin tekoprosessin aikana. Halusimme ohjeet suuntaa-antaviksi, jotta ne sopisivat mahdollisimman monen erityylisten posterin tekemiseen.

Posteriohjeet koostuvat suunnitteluvaiheen ja itse tekoprosessin aikaisista huomioonotettavista asioista. Emme siis halunneet suoraan sanoa, kuinka tehdä posterit, vaan antaa neuvoja ja ohjeita, mitä ottaa huomioon ja mitkä ovat ne komponentit, joiden pitää erityisesti löytyä posterista. Tärkeimmät ennalta mie-

tittävät asiat ovat posterin tavoite, kohderyhmä ja tarkoitus (Loiri & Juholin 2006, 9). Ohjeiden valmistuttua tarkoitus oli julkaista ohjeet koulumme Internet-sivuilla, jotta opiskelijat ja henkilökunta voisivat käyttää ohjeita tarvittaessa. Tämä ei kuitenkaan onnistunut, koska koulumme viestintäyksikkö on ainoa taho, joka voi kirjoittaa virallisia ohjeita Internet-sivuille. Sen vuoksi ohjeet muodostuivat yleisiksi käytännön ohjeiksi posterin tekoa varten.

6 Pohdinta

Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella ja toteuttaa posteritilaustyönä Saimaan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden SimLab –Simulaatiolla osaamisen edistämistä – hankkeelle. Työ oli osa hankkeen markkinointia, jolla pyrittiin saamaan lisää näkyvyyttä hankkeelle erilaisilla messuilla ja opintopäivillä. Lisäksi teimme aiheeseen liittyen koulumme henkilökunnan ja opiskelijoiden avuksi posterin teko-ohjeet. Ohjeiden tarkoitus oli antaa eväitä erilaisten posterien ja esitysten suunnitteluun ja tekoon.

Hankkeen markkinointi oli aiheena mielenkiintoinen ja innostava. Työ tarjosi riittävästi haasteita, opimme uutta asiaa markkinoinnista, erityisesti posterimarkkinoinnista ja pääsimme myös harjoittelemaan yhteistyö- ja projektitaitojamme. Toiminnallinen opinnäytetyö on erityisen innostava, koska siinä näkee lopputuloksena valmiin tuotoksen, jonka itse on toteuttanut.

Opinnäytetyöprosessi itsessään sujui varsin jouhevasti, eikä työskentelyssä tullut vastaan mitään suurempia ongelmia. Alussa oli hieman ongelmia lupasioissa koulun puolelta, jolloin työmme eteneminen pysähtyi täysin yhdeksi kuukaudeksi. Luvat työllemme kuitenkin myönnettiin ja pääsimme jatkamaan posterin suunnittelua ja toteutusta. Yhteistyömme niin toimeksiantajan, mediakeskuksen ja meidän tekijöiden välillä sujui hyvin ja asioista pystyttiin keskustelemaan rakentavasti. Myös opinnäytetyötekijöiden välillä yhteistyö sujui ja prosessi eteni sujuvasti. Teoriaosan kirjoittaminen jaettiin aiheiden mukaan lähes puoliksi kuitenkin niin, että molemmat luettiin säännöllisesti toistemme teks-

tejä ja tarvittaessa keskusteltiin tekstisisällöistä yhdessä. Vaikeinta oli saada tekstistä yhtenäistä ja sujuvaa, kun kirjoittajia on kaksi. Myös englanninkieliset materiaalit tuottivat ongelmia, kun käänöksistä meinasi tulla liikaa kapulakieltä. Posteriohjeen kirjoittaminen oli prosessissa helpointa, koska olimme hyvin pitäneet kirjaa posterin suunnittelusta ja teosta.

Posterin lopputulos on mielestämme hyvä, selkeä ja juuri sellainen kuin toimeksiantajakin halusi. Julisteesta tulee hyvin selville asian ydin, hankkeen tiedot, yhteystyökumppanit ja hankkeen yhteystiedot. Julisteen kuvat antavat lukijalle mielikuvia hankkeesta ja viestittävät tekstin ohella tietoa simulaatiokoulutuksesta. Tarkoituksena oli myös tehdä esitteitä hankkeesta, mutta toimeksiantaja ei kokenut tarvetta sellaisille. Sähköinen versio posterista paperisen lisäksi takaa kuitenkin sen, että tulevaisuudessa hankkeesta voidaan kertoa yleisölle myös sähköisellä tiedotteella tai vaikka tulostamalla lentolehtisiä jo valmiista julisteesta, jos toimeksiantaja kokee asian tarpeelliseksi. Posteriohjeet muodostuivat helposti tekoprosessin ja teoriatiedon pohjalta, vaikka jäivätkin vain yleispäteviksi ja suuntaa-antaviksi.

Simulaatio aiheena on ajankohtainen ja tarjoaa tulevaisuudessakin varmasti hyviä opinnäytetyöaiheita. Jos SimLab – hanke koulussamme jatkuu tulevaisuudessakin, se tarjoaa hyviä opinnäytetyöaiheita. Simulaatiokoulutuksen laajentaminen esimerkiksi teho- ja leikkausosaston väelle tai simulaatio-opintopäivät markkinointitarkoituksessa voisivat hyvinkin olla sopivia opinnäytetyöaiheita.

Toiminnallinen opinnäytetyö oli kaiken kaikkiaan mielenkiintoinen kokemus. Toimeksiantaja lisäsi haastavuutta ja vaativuutta, mutta myös teki työstä tärkeän, koska koimme työllämme olevan tarkoituksen. Posterit meni heti käyttöön ja se oli esitteillä opintopäivillä keväällä 2012, mikä toi osaltaan meille lisämotivaatiota työhömmme.

Lähteet

Airaksinen, T. 2009. Toiminnallinen opinnäytetyö tekstinä. <http://www.slideshare.net/TiinaMarjatta/toiminnallinen-opinnytety-tekstin> (Luettu 24.05.2011)

Armstrong, G. & Kotler, P. 2011. Marketing an introduction. 10. Pianos. New Jersey: Pearson education, 3–5.

Asetus sairaankuljetuksesta 1994/565.

Euroopan sosiaalirahasto ja aluekehitysrahasto 2007. SimLab – Simulaatiolla osaamisen edistämistä. Projekti. EU:n rakennerahastojen hallintajärjestelmä. <http://www.eura2007.fi> (Luettu 08.02.2011)

Handolin, L. & Väisänen, O. 2007. Traumatiimin simulaatiokoulutus – kuinka harjoitella ryhmätyönä suoritettua kriittistä hoitotapahtumaa?. Suomen Lääkäri-lehti 62(11), 1163–1166.

Helovuo, A. 2009. Inhimilliset tekijät, tiimityö ja turvallisuus – mitä voimme oppia ilmailusta? Teoksessa Kinnunen, M. & Peltomaa, K. (toim.) Potilasturvallisuus ensin. Hoitotyön vuosikirja 2009. Helsinki: Suomen Graafiset palvelut Oy, 99–116.

Isoviita, A. & Lahtinen, J. 2004. Markkinoinnin perusteet. Tampere: Avaintulos OY, 138–139.

Jääskeläinen, J. 2011. Posterin kuvat. Jani Jääskeläinen Photography©. <http://jaaskelainen.kuvat.fi/>.

Lammi, O. 2009. Vaikuta visuaalisesti laadi selkeä esitys. Jyväskylä: WSOY, 66–148

Loiri, P. & Juholin, E. 2006. Huom! Visuaalisen viestinnän käsikirja. 2.painos. Jyväskylä: Inforviestintä Oy; 9–11, 32, 52–54, 130–131.

.

Nieminen, T. 2004. Visuaalinen markkinointi. Porvoo: WSOY, 8–9.

Oedewald, P. & Reiman, T. 2009. Terveysturvallisuuden organisatioturvallisuus-kriittisinä organisatioina. Teoksessa Kinnunen, M. & Peltomaa, K. (toim.) Potilasturvallisuus ensin. Hoitotyön vuosikirja 2009. Helsinki: Suomen Graafiset palvelut Oy, 43–62.

Parikka, H-K. 2011. Saimaan ammattikorkeakoulun mediakeskus. Henkilökohtainen tiedonanto. 22.09.2011.

Pesonen, E. 2007. Julkaisijan käsikirja. Porvoo: WSOY, 13–56.

Rall, M. & Dieckmann, P. 2005. Simulation and patient safety: The use of simulation to enhance patient safety on a systems level. *Current Anaesthesia & Critical Care* 16, 273–281.

Salakari, H. 2010. Simulaattorikouluttajan käsikirja. Helsinki: Hakapaino Oy, 12–17.

Sillanpää, K. 2009. Potilaaksi päivystyspoliklinikalle. Teoksessa Holmström, P. Kuisma, M. & Porthan, K. Ensihoito. 1.-2.painos. Jyväskylä: Tammi, 40–42.

Snellman, E. 2009. Potilasturvallisuus Suomessa. Teoksessa Kinnunen, M. & Peltomaa, K. (toim.) Potilasturvallisuus ensin. Hoitotyön vuosikirja 2009. Helsinki: Suomen Graafiset palvelut Oy, 29–41.

Suikkanen, A. 2011. SimLab – Simulaatiolla osaamisen edistämistä – hanke. Projektipäällikön henkilökohtainen tiedonanto. 28.10.2011.

Suominen, T., Tepponen, H. & Välimäki, M. 1998. Miten tehdään posterit? Ohjeita posterin suunnittelijalle. *Hoitotiede* 10(5), 309–311.

Terveysturvalaki 30.12.2010/1326

Tuhkanen, O. 2010. Kirjallisuuskatsaus: Simulaatio oppimisessa ja opetuksessa. Metropolia. Ensihoidon koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Vilkkä, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Tammi, 7–9.

Zigmont, J., Kappus, L. & Sudikoff, S. 2011. Theoretical Foundations of Learning Through Simulation. Elsevier: Seminars in Perinatology 35: 47–51.

LIITE 2

Posteriohje

Heikkilä Elina, Markkanen Minttu

ENNEN KUIN ALOITAT, OTA HUOMIOON SEURAAVAT ASIAT:

- Onko posteri-esitys tapa, jolla saat haluamasi tiedon parhaiten esitettyä?
- Mikä on posterisi tavoite? Onko se informoiva, markkinoiva, tieteellinen vai jotain muuta? (Ota hyvissä ajoin yhteyttä mahdolliseen toimeksiantajaan ja selvitä hänen vaatimuksensa posterin suhteen.)
- Valitse kohderyhmäsi. Onko esitys tarkoitettu alan ammattilaisille vai asiasta tietämättömille?
- Mieti, miten ja missä aiot tuoda asiasi tai tietosi julki (messut, seminaarit; power point, juliste)?
- Tutustu myös aikaisemmin samasta aiheesta tehtyihin esityksiin ja julkaisuihin.
- Ota hyvissä ajoin yhteyttä toimeksiantajaan. Työn tilaajan mielipide, tavoitteet ja vaatimukset ovat ensisijaisia. Selvitä myös aikataululliset vaatimukset; älä aloita liian myöhään toteutusta.
- Ota myös yhteyttä tarvittaessa markkinointiyrityksen graafikkoon sekä posterin painattajiin mietittäessäsi käytännön toteutusta. Sieltä saat opastusta ammatti-ihmisiltä.

POSTERIN TOTEUTUS

1. Päätä posterisi sisältö ja sen tavoitteet: Teksti, kuvat, kaaviot.
2. Selvitä mahdolliselta toimeksiantajaltasi posteriin laitettavat logot (esim. yritys, yhteistyökumppanit).
3. Suunnittele karkeasti posterin layout. Mieti kuvien, tekstien, kaavioiden asettelu ja suhde (määrä, koko). Tarkista myös, että esityksestä tulee selkeä: tekstit, kuvat ja kaaviot tukevat toisiaan ja ovat helposti luettavissa.
4. Valitse kuvat ja kaaviot niin, että ne tukevat tekstisisältöäsi. Käytä tarvittaessa ammattikuvaajaa. (Huomioitava kuvien laatu, tiedostomuodot ja pikselikoot.)
5. Muista pitää koko prosessin ajan yhteyttä toimeksiantajaan ja julkaisun painajaan, jotta kaikki pysyvät ajan tasalla ja muutokset ovat helposti tehtävissä tarvittaessa.
6. Pyydä apua oikolukuun ennen tekstin lopullista hyväksymistä. Jos posteriin joudutaan tekemään muutoksia painossa, ota aina yhteyttä toimeksiantajaan muutosten hyväksymiseksi.
7. Hyväksytä posterin viimeinen versio toimeksiantajalla, ennen kuin se menee painoon.
8. Tarkista posterin ulkoasu sen tultua painosta, ja hanki viimeinen hyväksyntä posterille kaikilta tarvittavilta osapuolilta.